

Luo / Muokkaa

Lähetä

Lausunnonantajat

Yhteenveto

Sähköisten viranomaisaineistojen arkistoinnin ja säilyttämisen palvelukokonaisuus

Sähköinen arkistoinnin palvelukokonaisuus

Lausunnonantajia: 1 ▼

Puollatko SAPA-palvelukokonaisuuden toimeenpanoa? *

- ☒ Puollan
- ☐ Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)
- ☐ Vastustan (perustelut annettu muualla lausunnossa)

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)

Miten ehdotettu julkisen hallinnon yhteinen arkistointipalvelu vaikuttaisi organisaatiossasi?

- ☒ Kustannuksia säästyisi selvästi
- ☐ Kustannuksia säästyisi jonkin verran
- ☐ Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta
- ☐ Kustannukset lisääntyisivät

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta

SAPA toimeenpanosuunnitelma

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit ja huomiot toimeenpanosuunnitelma-dokumenttiin

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Toimeenpanosuunnitelmassa ja arkkitehtikuvauksessa käytetään harhaanjohtavasti SAPA-palvelu - nimitystä, vaikka asiayhteydestä selviää, että tarkoitetaan usein vain KDK/PAS -järjestelmään reitittävää osuutta. Esimerkiksi seuraavassa lauseessa on menetelty näin: "SAPA-palvelu ei toimi

pitkäaikaissäilytysratkaisuna, vaan se reitittää pitkäaikaissäilytykseen liittyvät palvelupyynnot KDK/PAS-palvelulle”. Selkeämpää olisikin, mikäli tämänyyppisessä kontekstissa käytettäisiin esimerkiksi SAPA-reititin -nimitystä tai SAPA-reitittäjä -nimitystä. Tuolloin SAPA-palvelu -ilmaisu tarkoittaisi luontevasti aina koko palvelukokonaisuutta (sis. SAPA-reititin, KDK/PAS -ratkaisu jne.).

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden vaikutuksiin (luku 3)

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

SAPA-palvelukokonaisuuteen liittyvä velvoittavuus tuo mukanaan erilaisia vaatimuksia organisaatioille. Tämän vuoksi tarvitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa organisaatioiden näkökulmasta tehtyä konkreettista listausta siitä, minkälaisia tehtäviä ja vastuita SAPA-käyttöönottoon ja SAPA-käyttöön liittyy. Lausuntopyynnöllä oleva aineisto antaa tästä vain yleiskuvan ja lähinnä toistaa vain yleisiä kustannussäästöteesejä.

Olisikin pohdittava tarkkaan myös sitä, onko SAPA-palvelukokonaisuuden lähestymissuunta tarkoituksenmukainen. Miksi sähköistä säilyttämistä lähestytään ratkaisujen etsimisessä aineiston loppusijoituspaikka eli arkisto lähtökohtana? Eikö järjestelmätasollakin tulisi keskittyä tiedon elinkaaren kulun mukaiseen järjestykseen eli ensin asiankäsittelyjärjestelmiin ja vasta tämän jälkeen keskitettyyn arkistoratkaisuun? SÄHKE-vaatimuksissa ja myös SAPA-palvelukokonaisuudessa tuntuu olevan tavoitteena tehdä ensin arkistoratkaisu ja arkistoratkaisuun perustuva rajapinta ja sitten joudutaan kunkin järjestelmän kohdalla pohtimaan erikseen, miten SAPA-palvelukokonaisuuden vaatimukset saataisiin toteutettua. Ensin julkishallinnon organisaatioita pitäisi auttaa saavuttamaan tilanne, jossa heillä on käytössään organisaatiota kohden yksi tai korkeintaan kaksi eri asiankäsittelyjärjestelmää. Useiden eri asiankäsittelyjärjestelmien käyttäminen organisaatiossa johtuu ymmärrettävästi jommastakummasta tai kummastakin seuraavasta syystä: organisaation eri osastojen välinen toiminta on perinteisesti ollut toisistaan erillistä tai/ja vuosien myötä organisaatioon on keskitetty toisella organisaatiolla aiemmin olleita toimintoja. Näin monet organisaatiot ovat nyt tilanteessa, jossa heillä on käytössään useita eri asiankäsittelyjärjestelmiä. Jos organisaatiot saisivat vaatimusten sijaan tukea asiankäsittelyjärjestelmiensä yhdistämiseen, niin lopputuloksena olisi helpommin hallittavissa oleva määrä erilaisia ratkaisuja. Organisaatiot tuskin vastustaisivat tällaista etenemistapaa, sillä olisihan ratkaisusta suuri hyöty jo tiedon löydettävyyttä ajatellen. Tämän jälkeen SAPA-palvelukokonaisuuden tarvitsemat metatietovaatimukset toteutettaisiin vähitellen jäljelle jääneisiin asiankäsittelyjärjestelmiin. Metatietovaatimusten toteuttamisessa rakennettaisiin samalla valmius SAPA-reitittimelle ja kytkettäisiin reitittimen välityksellä lopulta KDK/PAS -yhteys. Vaiheittaisen etenemisen aikana arkistolaitos tulisi myöntää julkishallinnon organisaatioille yhteislupa säilyttää sähköiset aineistot omissa järjestelmissään ja omalla vastuulla. Nämä aineistot saataisiin sitten SAPA-palvelukokonaisuuden käyttöönoton jälkeen siirtää KDK/PAS -ratkaisuun ilman SÄHKE2-vaatimuksia (kuten toimenpidesuunnitelmassakin luvataan).

Kommentit ja huomiot lainsäädännön muutostarpeisiin (luku 4)

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden toimeenpanoon (luku 5)

Arvioi vaiheistuksen tarpeellisuutta ja kiireellisyyttä

- ☐ Ainakin skenaario I toteutus tarvitaan nopeasti
- ☐ Pelkkä skenaario I ei riitä, myös skenaario II työn alle pian
- ☐ Laajin skenaario III tarvitaan, skenaariot I ja II eivät riitä

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden hallintaan ja ylläpitoon (luku 6)

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Toimenpidesuunnitelmassa ehdotetaan neuvottelukunnan perustamista Kansallisarkiston yhteyteen, ja neuvottelukunnasta säädettäisiin uudessa Laissa Kansallisarkistosta. Kyse on kuitenkin niin keskeisestä digitalisaatioon liittyvästä hankkeesta, että tämän neuvottelukunnan tai muun vastaavan toimielimen tai työryhmän tulisi toimia suoraan Valtiovarainministeriön yhteydessä. Lisäksi sähköisen säilyttämisen neuvottelukunta -nimitys kuulostaa hyvin vanhanaikaiselta, joten toimielimelle tarvitaan toimintaa/toiminnan sisältöä kuvaavampi nimi. Näkökulma tulisi laajentaa sähköisen säilyttämisen sijaan asianhallintaan, sillä pelkkään säilyttämiseen ei voi vielä tässä vaiheessa keskittyä. On huomioita kokonaisuus ei-arkistolähtöisesti.

Mikä on oikea taho ohjaamaan sähköisen arkistoinnin kokonaisuutta?

- ☐ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ☐ Valtiovarainministeriö
- ☐ Oikeusministeriö
- ☐ Muu, mikä?

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Valtiovarainministeriö

SAPA arkkitehtuurikuvaus

Lausunnonantajia: 1

Yleiset kommentit ja huomiot arkkitehtuurikuvaus-dokumenttiin

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

SAPA-palvelukokonaisuuden ohjausvastuu pitää olla Valtiovarainministeriöillä, koska Valtiovarainministeriö on myös ohjausvastuussa kokonaisarkkitehtuurista.

luku 2.2 "Asiointipalvelulla ei ole suoraa rajapintaa SAPA-palveluun, vaan asiointipalvelun asiaan liittyvä aineisto käsitellään vastaavan viranomaisen asianhallintajärjestelmässä."

Edellä kuvattu asiointipalvelun rajapinnan puuttuminen johtaa saman tiedon säilyttämiseen useammassa paikassa: miksi organisaatiot hävittäisivät omaan

asiankäsitteilyjärjestelmään/dokumenttijärjestelmäänsä tallennetut aineistot SAPAan siirtämisen jälkeen, jos aineistot pitäisi aina niitä tarvittaessa kutsua/ noutaa SAPA-palvelusta?

Kommentit ja huomiot Skenaario I: Pysyvään säilytykseen reitittävä SAPA

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Tässä skenaariossa vain loppuun käsitellyt asiat siirretään. Rekisteröidyn yksikön elinkaari voi olla pitkä, esimerkiksi henkilön tai organisaation koko elinikä. Asioiden löytämisessä kuitenkin auttaa, mikäli jokaista yksittäistä hakemusta ei kohdella kokonaan uutena asiana, vaan samaa yksikköä koskevat tiedot kertyvät samaan asiaan vain eri vaiheina (toimenpiteinä). Aineistoa saattaa kertyä SAPA-palveluun tämän vuoksi hyvin hitaasti. Rekisteritietojen osalta asian päättymishetkeä on vaikeampi määritellä: asiakkaalta ei ole tullut pitkään aikaan ilmoituksia rekisteritietoihin tehtävistä muutoksista, mutta väestötietojärjestelmästä päivittyy pian kuitenkin tieto henkilön osoitemuutoksesta. Aina pelkkä tietojen päivittyminen suoraan rekisteriin ei edes riitä, vaan tietäntyyppinen viranomaistieto (esim. rikosrekisteritieto) voi vaarantaa rekisteröinnin jatkumisen. Tieto voi siis aiheuttaa rekisteröinnin päättymisen. Edellä kuvatut perustilanteet edellyttävät paljon keskitettyyn arkistoratkaisuun siirtäviltä järjestelmiltä: järjestelmän tulee jatkuvasti pysyä ajantasalla siirretyistä tiedoista, ja huolehtia tarvittaessa tietojen uudelleen siirrosta. Skenaario johtaa siihen, että samoja tietoja ylläpidetään sekä asiankäsittelyjärjestelmässä että SAPA-palvelussa.

Kommentit ja huomiot Skenaario II: Kaiken aineiston SAPA

Kommentit ja huomiot Skenaario III: Rikastava ja muokattavan aineiston SAPA

Patentti- ja rekisterihallitus

4.3.2016

Ideana on siis se, että dokumenttienhallintajärjestelmää ei tarvittaisi lainkaan, vaan heti alusta lähtien käytettäisiin SAPA-reititintä sekä KDK/PAS -arkistoa. Tuolloin KDK/PAS -palvelu pitää pystyä ehdottomasti kytkemään kansallisen palveluarkkitehtuurin (KAPA) mukaiset sähköiset asiointialustat ja varmistaa myös tietopalvelu ei-tunnistautumista edellyttäviin tietoihin, kuten julkisiin rekisteritietoihin. KDK/PAS -järjestelmän tehtävänä on sitten huolehtia kai myös siitä, että esimerkiksi väestötietojärjestelmässä tapahtuva osoitetietojen muuttuminen päivittyy suoraan KDK/PAS -järjestelmässä ylläpidettäviin ao. rekisteritietoihin? Kuulostaa mielenkiintoiselta, mutta vaatimuksia ja toteuttamistapoja ei ole taidettu miettiä ihan loppuun asti? Toimiiko SAPA-palvelukokonaisuus tällöin myös asiankäsittelyjärjestelmänä? Jollei toimi, niin siirtomäärä kasvaa valtavaksi.

Kommentit ja huomiot hallintamalliin (luku 5)

Kommentit ja huomiot kustannus- ja hyötytarkasteluun (luku 6)

